

Ordin nr. 4491/2005

din 06/07/2005

privind organizarea și desfășurarea studiilor universitare de doctorat începând cu anul universitar 2005/2006

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 589 din 07/07/2005

În temeiul art. 80 alin. (1), al art. 92 alin. (2) și (3) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
în baza Hotărârii Guvernului nr. 223/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,
în baza Hotărârii Guvernului nr. 567/2005 privind organizarea și desfășurarea studiilor universitare de doctorat,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. - În vederea punerii în aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 567/2005 privind organizarea și desfășurarea studiilor universitare de doctorat, instituțiile de învățământ superior cărora li s-a conferit, prin ordin al ministrului educației și cercetării, calitatea de instituție organizatoare de doctorat până la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 567/2005 sunt obligate să reorganizeze această activitate începând cu anul universitar 2005/2006, astfel încât doctoratul să devină un ciclu distinct de studii universitare.

Art. 2. - Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 567/2005, doctoratul este de două tipuri: doctorat științific și doctorat profesional. Specialiștii din domeniile fundamentale arte și cultură fizică și sport pot obține fie doctorat profesional, fie doctorat științific.

Art. 3. - Fiecare instituție organizatoare de studii universitare de doctorat, denumită în continuare I.O.S.U.D., elaborează până la 25 septembrie 2005 Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat. Prin prevederile acestui regulament I.O.S.U.D. detaliază:

- a) cadrul instituțional, legal și contractual;
- b) normele de conduită etică și profesională;
- c) aspectele de natură financiară, privind organizarea studiilor de doctorat, conform legislației în vigoare.

Art. 4. - O componentă distinctă a Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat trebuie să se refere la mecanismele de asigurare a calității programelor de studii avansate și programelor de cercetare științifică ale I.O.S.U.D. Implicarea de cadre didactice, cercetători științifici și experți care activează în alte I.O.S.U.D. de mare prestigiu din țară și/sau din străinătate, doctoratele în cotutelă internațională sunt premise pentru recunoașterea națională și internațională a valorii studiilor doctorale oferite de o instituție de învățământ superior.

Art. 5. - I.O.S.U.D. reglementează situația conducătorilor de doctorat afiliați din alte instituții.

Art. 6. - I.O.S.U.D. are obligația să cuprindă în regulament prevederi referitoare la drepturile și obligațiile doctorandului, ale conducătorului de doctorat și ale instituției organizatoare.

Art. 7. - În Regulamentul I.O.S.U.D. trebuie specificat dreptul doctorandului de a obține informații care să facă transparente calificativele obținute. În acest context, se cer a fi precizate termenele și căile legale de contestare a calificativelor, modalitățile de soluționare a acestor contestații și de anunțare a rezultatelor analizei întreprinse în astfel de împrejurări.

Art. 8. - Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 567/2005, studiile universitare de doctorat se pot organiza atât la forma de învățământ de zi, pe locuri de studii finanțate de la buget și pe locuri cu taxă de studii, cât și la forma de învățământ fără frecvență, numai pe locuri cu taxă. În anul universitar 2005/2006 întreaga finanțare aferentă locurilor de studii de doctorat repartizate instituțiilor de învățământ superior prin ordin al ministrului educației și cercetării se utilizează pentru finanțarea doctoratului organizat la forma de învățământ de zi.

Art. 9. - Criteriile de admitere la ciclul de studii universitare de doctorat se stabilesc de către fiecare I.O.S.U.D. pe baza regulamentului propriu, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 10. - (1) Începând cu anul universitar 2005/2006, regimul de studii al cetățenilor străini care doresc să urmeze doctoratul în România este același cu cel al cetățenilor români.

(2) Senatele instituțiilor de învățământ superior pot asigura, la cererea doctorandului străin, un curs pregătitor de limba română, conform reglementărilor în vigoare.

(3) Admiterea la studii universitare de doctorat a cetățenilor străini se reglementează prin ordin al ministrului educației și cercetării.

Art. 11. - (1) Bursa de doctorat se acordă de către I.O.S.U.D. pe bază de concurs, potrivit Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat, fie pe întreaga perioadă a studiilor doctorale, fie pe una dintre componente, pe toată durata anului calendaristic.

(2) I.O.S.U.D. poate facilita doctorandului obținerea de resurse suplimentare de finanțare a studiilor (granturi de cercetare, contracte de consultanță etc.).

(3) În cadrul contractului de studii, I.O.S.U.D. poate solicita doctorandului cu bursă de la forma de învățământ de zi pe locuri finanțate de la buget efectuarea a 4-6 ore didactice pe săptămână fără remunerare suplimentară.

Art. 12. - Studiile universitare de doctorat presupun parcurgerea a două etape succesive sub îndrumarea unui conducător de doctorat: programul de pregătire universitară avansată și programul de cercetare științifică. Cerințele celor două etape ale studiilor universitare de doctorat sunt identice la ambele forme de învățământ.

Art. 13. - Programul de pregătire universitară avansată se realizează pe parcursul a 2-3 semestre. La realizarea lui pot participa, alături de conducătorii de doctorat, și alte cadre didactice, cercetători și experți ai I.O.S.U.D. sau personal asociat, cel puțin cu gradul didactic de lector universitar și cu titlul de doctor. Pregătirea se realizează potrivit planului de învățământ elaborat de catedrele de profil și aprobat de senatul instituției de învățământ superior.

Art. 14. - Planul de învățământ al programului de pregătire universitară avansată cuprinde cel mult 8-10 ore didactice pe săptămână: cursuri, seminarii și lucrări aplicative. O parte din disciplinele planului de învățământ pot avea regim opțional, conform Regulamentului I.O.S.U.D. Finalizarea studiului la disciplinele de pregătire avansată se face prin examene. Pentru disciplinele de pregătire avansată, I.O.S.U.D. aplică Sistemul european de credite transferabile (ECTS).

Art. 15. - În conceperea planurilor de studii universitare de doctorat, I.O.S.U.D. promovează pregătirea interdisciplinară ca o modalitate de stimulare a cercetării științifice. Organizarea de cursuri, seminarii și lucrări aplicative specifice unei anumite discipline poate fi realizată în cadrul consorțiilor I.O.S.U.D., concomitent pentru mai multe programe de pregătire universitară avansată. Totodată I.O.S.U.D. trebuie să permită și să încurajeze flexibilitatea în organizarea pregătirii universitare avansate, astfel încât fiecare doctorand să poată opta pentru acele discipline care servesc cel mai bine programul propriu de cercetare științifică.

Art. 16. - (1) Alături de disciplinele care vizează pregătirea universitară avansată, planul de învățământ al I.O.S.U.D. cuprinde și modulul de pregătire complementară bazată pe munca independentă a doctoranzilor. În conceperea acestor activități de pregătire complementară, I.O.S.U.D. trebuie să pornească de la premisa că în societatea cunoașterii doctoratul este un tip distinct de învățare prin și pentru cercetare, care permite doctorandului să obțină atât competențe de vârf în domeniul specializat de studiu, cât și aptitudini personale și manageriale generice pentru:

a) a elabora proiecte de cercetare în vederea obținerii de mijloace pentru finanțarea lor;
b) a descoperi soluții inovative și a le comunica eficient;
c) a asigura un bun management al timpului și al resurselor implicate în cercetare;
d) a monitoriza permanent calitatea și performanța în propria activitate și în activitatea echipei din care face parte.

(2) Organizarea și evaluarea acestor activități se fac pe baza Regulamentului I.O.S.U.D.

Art. 17. - Pe parcursul programului de pregătire universitară avansată doctorandul elaborează proiectul programului de cercetare științifică. Examinarea și aprecierea calitativă a acestui proiect se fac potrivit prevederilor legale.

Art. 18. - Acceptarea, în condițiile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 567/2005, a programului propus de către doctorand înseamnă promovarea sa în programul de cercetare

științifică, concomitent cu recunoașterea temei proiectului ca temă a tezei de doctorat. I.O.S.U.D. poate decide înlocuirea conducătorului de doctorat numit inițial, pentru a asigura compatibilitatea dintre tema tezei de doctorat și programul de cercetare al conducătorului de doctorat.

Art. 19. - Tezele de doctorat referitoare la limba, cultura sau civilizația unei comunități pot fi redactate în limba respectivei culturi. În acest caz, rezumatul tezei va fi redactat în limba română.

Art. 20. - Îndrumarea doctorandului poate fi făcută de 2 conducători de teză de doctorat, mai ales în cazul temelor de cercetare științifică interdisciplinară. Pe baza unui acord de cotutelă se stabilesc responsabilitățile fiecărui conducător de doctorat, iar dacă sunt implicate două I.O.S.U.D., se precizează și modalitatea de partajare instituțională a responsabilităților de îndrumare a doctorandului.

Art. 21. - Fiecare I.O.S.U.D. stabilește prin regulament propriu modalitatea de monitorizare și evaluare a doctorandului pe durata de 3-4 semestre ale programului de cercetare științifică prin rapoarte intermediare de cercetare (referate de doctorat) și modul de valorificare a acestora. I.O.S.U.D. are standarde de excelență în realizarea doctoratului doar dacă rezultatele intermediare de cercetare ale doctoranzilor sunt prezente în publicații naționale și internaționale de prestigiu.

Art. 22. - Schimbarea formei de învățământ pe parcursul studiilor universitare de doctorat, întreruperea studiilor, schimbarea temei tezei de doctorat sau a conducătorului de doctorat se realizează potrivit clauzelor contractului de studii doctorale și cu respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 567/2005.

Art. 23. - Transferul doctorandului la un alt I.O.S.U.D. se face cu acordul celor două instituții implicate în transfer, cu respectarea prevederilor legale și a principiilor cuprinse în regulamentele de organizare și funcționare a acestora.

Art. 24. - În cazuri bine justificate, programul de cercetare științifică al doctorandului se poate prelungi cu 1-2 ani. Durata cu care se prelungeste programul de cercetare științifică al doctorandului se finanțează din resurse extrabugetare ale I.O.S.U.D, pe baza reglementărilor proprii.

Art. 25. - În vederea organizării programului de cercetare științifică, I.O.S.U.D. se poate asocia cu alte instituții de învățământ superior, cu institute ale Academiei Române, cu alte institute de cercetare din țară sau din străinătate, formând consorții pentru asigurarea unui mediu propice de cercetare științifică pentru fiecare doctorand.

Art. 26. - Teza de doctorat se susține în ședință publică, de regulă, la 3 ani de la înmatricularea doctorandului la I.O.S.U.D. Doctorandul, conducătorul de doctorat și I.O.S.U.D. trebuie să ia măsuri adecvate pentru ca prezentarea tezei de doctorat în catedra de specialitate sau în colectivul de cercetare științifică, trimiterea tezei spre evaluare către referenții oficiali și informarea comunității academice și științifice asupra conținutului tezei de doctorat să se încadreze în timp.

Art. 27. - Susținerea tezei de doctorat în ședință publică poate avea loc numai după ce au fost primite rapoarte favorabile din partea tuturor referenților oficiali.

Art. 28. - Dacă teza de doctorat obține în urma susținerii calificativul "Foarte bine" sau "Bine", I.O.S.U.D. înaintează Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare - C.N.A.T.D.C.U. - o copie a dosarului doctorandului și un exemplar al tezei de doctorat în vederea validării titlului de doctor acordat de comisia numită pentru susținerea publică. Dacă teza a fost redactată într-o limbă de circulație internațională, se atașează și un rezumat redactat în limba română.

Art. 29. - Dacă în ședința de susținere publică teza de doctorat obține calificativul "Satisfăcător" sau "Nesatisfăcător", ea trebuie refăcută. Prin regulament propriu, I.O.S.U.D. stabilește termenul de refacere a tezei de doctorat, precum și condițiile de reevaluare a tezei de către comisie.

Art. 30. - C.N.A.T.D.C.U. verifică legalitatea acordării titlului de doctor și analizează valabilitatea calificativului atribuit tezei prin comisii de experți desemnate pe domenii de studii universitare de doctorat și validează sau, după caz, invalidează decizia comisiei de doctorat. Titlul de doctor se conferă prin ordin al ministrului educației și cercetării, la propunerea C.N.A.T.D.C.U.

Art. 31. - În situația în care C.N.A.T.D.C.U. respinge acordarea titlului de doctor, I.O.S.U.D. are obligația de a organiza refacerea tezei de doctorat potrivit recomandărilor comisiei de experți.

Costurile de refacere a unei teze respinse de C.N.A.T.D.C.U. se suportă de I.O.S.U.D. din bugetul propriu.

Art. 32. - Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 567/2005, toate I.O.S.U.D. și toți conducătorii de doctorat se supun evaluării externe în perioada 1 octombrie 2005 - 1 mai 2006. Metodologia evaluării se adoptă printr-un ordin distinct al ministrului educației și cercetării. Evaluarea se reia periodic, o dată la 5 ani, pentru a stimula preocupările I.O.S.U.D. în vederea asigurării interne a calității.

Art. 33. - Conducătorii de doctorat care au fost validați de C.N.A.T.D.C.U. pentru un anumit domeniu de studii de doctorat urmează să fie supuși evaluării în vederea revalidării pentru același domeniu în care s-au consacrat științific.

Art. 34. - Pentru domeniile noi de doctorat, care apar odată cu dezvoltarea științei, se pot valida conducătorii de doctorat care au doctoratul obținut în domenii apropiate și desfășoară cercetări în noul domeniu.

Art. 35. - Instituțiile de învățământ superior organizatoare de studii universitare de doctorat, C.N.A.T.D.C.U. și Direcția generală învățământ superior din cadrul Ministerului Educației și Cercetării vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 36. - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Mircea Miclea